

RAMYGALOS MIESTO BENDRASIS PLANAS

I - A. Tekstinė dalis AIŠKINAMASIS RAŠTAS

II. BENDROJI ERDVINĖS PLĖTROS KONCEPCIJA

Planavimo organizatorius:

Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktorius

Plano rengėjai:

UAB „Atkulos projektai“

UAB „Panprojektas“

Vilnius, 2011

OBJEKTAS: Ramygalos miesto teritorija
Panevėžio rajono savivaldybė

PLANAS: Ramygalos miesto bendrasis planas

PLANAVIMO RŪŠIS IR LYGMUO: Rajono lygmens bendrasis planas

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS: Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktorius

TURINYS:

I-A. Tekstinė dalis. AIŠKINAMASIS RAŠTAS

I-B. Grafinė dalis. BRĖŽINIAI

I-B-1. Urbanistinės struktūros bei architektūrinės erdvinės kompozicijos vystymo brėžinys (M 1:5000)

I-B-2. Teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų brėžinys (M 1:5000)

RAMYGALOS MIESTO BENDRASIS PLANAS		
RENGIMO ETAPAS - ESAMA BŪKLĖ		Data
Plano rengėjai	ĮĮ „Atkulos projektai” Savanorių pr. 11A-83, LT-03116 Vilnius, tel. (8 5) 216 2869, faks. (8 5) 216 3647; el. paštas. atkula@gmail.com, www.atkula.lt Projekto vadovė Laimutė Janulienė (atestato Nr. A413)	2011-06-20
	UAB „Panprojektas“ Respublikos g. 38 (IV a.), LT-35173 Panevėžys, tel./faks. (8 45) 581875, el. paštas elvyra@panprojektas.lt, www.panprojektas.lt Projekto dalies vadovė Elvyra Klimavičienė	

TURINYS

ĮVADAS	4
1. BENDROSIOS NUOSTATOS	6
2. MIESTO RAIDOS PROGNOZĖS	6
3. BENDROJI ERDVINĖ RAMYGALOS MIESTO PLĖTROS KONCEPCIJA	11
3.1 Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano ir Panevėžio apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano nuostatos	11
3.2 Bendros Ramygalos miesto teritorijos planinės ir erdvinės struktūros plėtros kryptys	11
3.3 Ramygalos miesto urbanistinės struktūros bei architektūrinės erdvinės kompozicijos vystymo koncepcija	11
4. TERITORINIŲ STRUKTŪRŲ PLĖTROS BENDROSIOS NUOSTATOS.....	16

IVADAS

Ramygalos miesto bendrasis planas rengiamas vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu (Žin., 1995, Nr.107-239; 2004, Nr.21-617, 2006, Nr. 66-2429), Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2010 m. vasario 24 d. sprendimu Nr.T-39 „Dėl bendrųjų planų rengimo“, Ramygalos miesto bendrojo plano darbų programa (patvirtinta Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 09 27 įsakymu Nr.A-860), planavimo sąlygų sąvadu rajono lygmens bendrojo planavimo dokumentui (Ramygalos miesto bendrajam planui) rengti išduotomis 2010 04 28 Nr. TP-75-10.

Bendrojo plano rengimo tikslai ir uždaviniai:

1. suformuoti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos koncepciją
2. optimizuoti teritorijos urbanistinę struktūrą ir infrastruktūros sistemą
3. numatyti priemones ir apribojimus, užtikrinančius gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimą;
4. numatyti priemones užstatytą teritoriją urbanistinei erdvinei kompozicijai tobulinti, gyvenimo ir aplinkos kokybei gerinti, bendrojo naudojimo želdynų sistemai formuoti
5. nustatyti planuojamos teritorijos užstatymo aukščio ir intensyvumo parametrus
6. numatyti pagrindines regioninės politikos formavimo bei įgyvendinimo nuostatas
7. rezervuoti teritorijas, kuriose būtų plėtojami komunikaciniams koridoriams, inžinerinei bei susisiekimo infrastruktūrai ir kitiems visuomenės poreikiams tenkinti reikalingi objektai
8. nustatyti teritorijų funkcines zonas, nurodančias teritorijos integruotumą ir (ar) jos ypatumus.

Planavimo organizatorius:

- Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktorius (Vasario 16-osio g. 27, Panevėžys, tel. (8 45) 582948, 582996, faksas (8 45) 582975, el. paštas administratorius@panrs.lt, internetinis puslapis www.panrs.lt)

Plano rengėjas:

- Į „Atkulos projektai“ (Savanorių pr. 11A-83, LT-03116 Vilnius, tel. (8 5) 216 2869, faks. (8 5) 216 3647, el. paštas. atkula@gmail.com, internetinis puslapis www.atkula.lt). Projekto vadovė Laimutė Janulienė. Įmonė administruoja projektą, rengia Ramygalos miesto ir Raguvos miestelio bendruosius planus, organizuoja viešą svarstymą, atliks SPAV/SPV, bendrųjų planų derinimo, tikrinimo procedūras.
- UAB „Panprojektas“ (Respublikos g. 38 (IV a.) LT- 35173, Panevėžys Tel./faksas (8-45) 581875. El. pastas: elvyra@panprojektas.lt). Projekto dalies vadovė Elvyra Klimavičienė. Įmonė parengs toponuotraukus ir georeferencinę duomenų bazę, Krekenavos ir Naujamiesčio miestelių bendruosius planus, planuojamų teritorijų inžinerines dalis, dalyvaus projekto viešiniame, bendrųjų planų derinimo, tikrinimo procedūrose.

Ramygalos miesto bendrojo plano rengimo etapai ir terminai nustatyti vadovaujantis Miestų ir miestelių teritorijų bendrųjų planų rengimo taisyklėmis (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr.D1-591). Esamos būklės analizė

užbaigta ir ataskaita pateikta planavimo organizatoriui (2011 05 16 raštas Nr. S11-05/16). Šioje ataskaitoje pateikiami koncepcijos stadijos darbų rezultatai.

Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (LRV 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimas Nr. 967) bus atliekamas Strateginis sprendinių poveikio aplinkai vertinimas.

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Ramygalos miesto bendrojo plano koncepcijos sprendinių galiojimas

Ramygalos miesto bendrojo plano koncepcija rengiama 20 metų laikotarpiui (2011-2031 m.) kaip sudėtinė bendrojo plano dalis ir aprobuojama Panevėžio rajono tarybos sprendimu. Aprobuotos miesto bendrojo plano koncepcijos nuostatos yra privalomos konkretizuojant bendrojo plano sprendinius ir rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

Ramygalos miesto bendrojo plano koncepcijos sprendiniai detalizuoja Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius Ramygalos mieste ir jo priegose, ir gali būti taikomi nustatant projektavimo sąlygas Ramygalos miesto priemiesčio teritorijų planavimo dokumentams.

1.2. Ramygalos miesto bendrojo plano koncepcijos rengimo uždaviniai

Siekiant bendrojo plano rengimo tikslų koncepcijos stadijoje numatyta spręsti šiuos svarbiausius uždavinius:

- Paruošti miesto struktūrą galimai plėtrai ir investicijoms;
- Suformuoti miesto želdynų ir vidaus ryšių pėsčiomis bei dviračiais sistemą;
- Sukurti prielaidas gyventojų mobilumui;
- Aprūpinti teritoriją inžinerine infrastruktūra.

2. MIESTO RAIDOS PROGNOZĖS

2.1. Gyventojų skaičiaus raidos prognozė

Valstybinio statistikos departamento duomenys analizuoti esamos būklės analizės ataskaitoje. Savivaldybės ir Ramygalos miesto gyventojų skaičius mažėja. Ekonominės krizės laikotarpiu neigiamos tendencijos dar pagilėjo. Per penkis metus nuo 2001 metų miesto gyventojų skaičius sumažėjo 37 gyventojais (2%), o per kitus penkis metus - dvigubai daugiau. Miesto gyventojų skaičius sumažėjo 64 gyventojais (3,7%). Tikėtis, kad iki 2016 metų šios tendencijos pasikeis į teigiamas nėra jokio pagrindo.

Demografiniai procesai yra labai inertiški ir lėti. Jų pakitimus galima pastebėti penkių ar dešimties metų laikotarpyje. Šiuo metu Lietuvos Respublikos vadovybė nepriėmė jokių efektyvių sprendimų, kurie galėtų suteikti naują kryptį esamoms neigiamoms demografinių procesų tendencijoms. Todėl, esant bendram neigiamam kontekstui, galima tikėtis labai nedidelių teigiamų pokyčių Ramygalos miesto ir Panevėžio rajono mastu. Tikėdami, kad savivaldybės administracijai ir vietos interesų grupėms pavyks išnaudoti miesto geografinės padėties privalumus, palankias sąlygas investicijoms ir plėtrai (sudarytas strateginiuose šalies ir regiono dokumentuose), sudarome optimistine ir pesimistine gyventojų skaičiaus kitimo prognozę (žiūr. 2.1 lentelė).

2.1. lentelė. Gyventojų skaičiaus prognozė Ramygalos mieste (gyventojų skaičius metų pradžioje žm.)

	2001	2006	2011	2016	2021	2026	2031
Optimistinė							
Ramygalos m.	1 746	1 709	1 645	1608	1581	1564	1557
Pesimistinė							
Ramygalos m.	1 746	1 709	1 645	1590	1550	1515	1485

Kaip ir gyventojų skaičiaus taip ir gyventojų struktūros tendencijos yra neigiamos (žr. 2.2. lentelę). Miesto gyventojai sensta. Dėl to planuojamo laikotarpio pabaigoje išaugs socialinės globos, slaugos, sveikatos priežiūros paslaugų poreikis.

2.2.lentelė. Demografinės senatvės koeficientas

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Panevėžio m. sav.	116	124	132	140	148	151
<i>Panevėžio r. sav.</i>	<i>117</i>	<i>122</i>	<i>126</i>	<i>132</i>	<i>136</i>	<i>140</i>
Akmenės r. sav.	110	115	122	129	138	144
Joniškio r. sav.	111	116	123	128	134	139
Pakruojo r. sav.	114	118	122	126	131	136
Radviliškio r. sav.	117	122	126	130	135	137

Nekilnojamojo turto bumo sąlygomis prieš keletą metų tikėtasi, kad didžiųjų Lietuvos miestų priemiesčiuose vyks intensyvūs urbanizacijos procesai, natūraliai mažės kaimo vietovėse ir vienkiemiuose gyvenančių žmonių skaičius, bet, iš kitos pusės, vyks intensyvi miestiečių invazija į atokias sodybas ir vienkiemius, augant pragyvenimo lygiui, didės „antrojo būsto poreikis“ ir tai skatins priemiesčių urbanizaciją. Šiuo metu urbanizacijos procesai yra sustoję ne tik provincijoje, bet ir didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Didėsi urbanizacijos tempų nesitikima per artimiausius 15 metų, o ES paramos lėšos nukreiptos kelti urbanizuotos aplinkos kokybę. Taigi tikėtina, kad planuojamu laikotarpiu bus tobulinama Ramygalos miesto plano struktūra, plėtojami vidiniai ryšiai, miesto infrastruktūra, gyvenamosios ir viešosios aplinkos infrastruktūra.

Globaliu mastu jau daugelį metų stebimos gyventojų koncentracijos tendencijos įvairaus masto urbanistiniuose dariniuose (konurbacijose, megapoliuose ir kt.). Globalus gyvenviečių tinklas retėja: išnyksta mažiausiosios (vienkiemų tinklas retėja), didesnės mažėja ir tampa mažiausiomis ir t.t. Lietuvos gyvenviečių sistema paklūsta globaliems sistemos dėsniams. Todėl galvoti, kad galima sustabdyti kaimų, mažų miestų ir miestelių nykimą, yra iliuzija. Šiuo procesus galima tik sulėtinti arba paspartinti konkrečiu laikotarpiu.

Siekdami parengti miesto struktūrą galimai maksimaliai plėtrai vadovaujamės optimistine gyventojų skaičiaus prognoze.

2.2. Gyvenamojo fondo plėtros prognozė

Registru centro duomenimis gyvenamasis fondas per 2006 – 2011 m laikotarpį Ramygalos mieste išaugo 1,7 %. Mažėjant gyventojų skaičiui gyvenamojo fondo komfortas savaime didėja. Senstant gyventojams išlaikyti normalioje būklėje esamą gyvenamąjį fondą gali trūkti lėšų. Nedidelei gyvenamojo fondo plėtrai matome šias prielaidas:

- Sunyks dalis susidėvėjusio gyvenamojo fondo;
- Dalies gyvenamojo fondo, esančio nepalankiose gyvenimui sąlygose, bus naudojama komercijai, smulkiai gamybai, infrastruktūrai ar kitoms reikmėms;
- Plėtojantis investicijoms, atsiras poreikis aukštesnės kokybės būstui;
- Gerėjant pragyvenimo lygiui Panevėžio mieste atsiras „antrojo būsto“ (vasarnamio) poreikis.

Gyvenamojo fondo plėtros prognozė pateikta 2.3 lentelėje.

2.3. lentelė. Gyvenamojo fondo plėtros prognozė Ramygalos mieste (alternatyvos)

	2011	2016	2021	2026	2031
Optimistinė					
Gyventojų skaičius, žm.	1 645	1608	1581	1564	1557
Gyvenamasis fondas, m ²	56290	57490	58758	60258	61758
Gyvenamojo ploto dalis vienam žmogui, m ² /žm.	34,22	35,75	37,16	38,53	39,66
Naudingo gyvenamojo ploto dalis vienam žmogui, m ² /žm.	23,95	25,03	26,97	25,73	27,76
Pesimistinė					
Gyventojų skaičius, žm.	1 645	1590	1550	1515	1485
Gyvenamasis fondas, m ²	56290	57258	58226	59190	60162
Gyvenamojo ploto dalis vienam žmogui, m ² /žm.	34,22	36,01	37,56	39,07	40,51
Naudingo gyvenamojo ploto dalis vienam žmogui, m ² /žm.	23,95	25,20	26,29	27,35	28,36

Siekdami, kad Ramygalos miesto bendrojo plano koncepcija neprieštarautų patvirtintiems strateginiams rajono plėtros dokumentams ir Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniams rengdami miesto plėtros koncepciją vadovaujamės optimistiniu ekstensyvio gyvenamojo fondo plėtros variantu. Daugiabutei statybai paprastai miestuose skiriama 26 % gyvenamojo fondo prieaugio. Tačiau „antrajam būstui“ daugiau tinkami yra vienučiai namai. Todėl daugiabutės statybos dalį gyvenamojo fondo prieaugyje sumažiname iki 15 %. Tokiu būdu miesto plano struktūra bus parengta maksimaliai plėtrai.

2.4.lentelė. Teritorijų poreikis gyvenamojo fondo plėtrai (ha)

	Iš viso	2016	2021	2026	2031
Optimistinis variantas					
Gyvenamas ploto prieaugis 1-2 butų pastatuose, m ²		1020	1078	1275	1275
Teritorijų poreikis 1-2 butų pastatams, ha	9,3	2,04	2,16	2,55	2,55
Gyvenamas ploto prieaugis daugiabučiuose, m ²		180	190	225	225
Teritorijų poreikis daugiabučiams pastatams, ha	0,21	0,18	0,19	0,22	0,22
Iš viso gyvenamojo ploto prieaugis m ²		1200	1268	1500	1500
Iš viso teritorijų poreikis ha	9,51	2,22	2,35	2,77	2,77

Pastaba: Skaičiuojant plėtrą mažaukštės statybos rajonų apgyvendinimo rodiklis priimamas 500 kv. m gyvenamojo ploto 1 ha, daugiabutės statybos –1000 kv. m /ha.

Daugiabutė statyba mažame mieste turi būti kitokio pobūdžio nei vidutinio dydžio ar dideliuose miestuose. Mažuose miestuose ji turi atitikti mažo miesto ar miestelio apstatymo intensyvumą, derėti prie esamų gatvių ir erdvių struktūros ir kt. Todėl mažiname daugiabutės statybos intensyvumo rodiklį nuo 3000 kv.m./ha iki 1000 kv.m./ha.

Įvertinus tai, kad dalis vienbučio gyvenamojo fondo bus statoma kaip „antrasis būstas“, mažiname ir vienutės statybos intensyvumo rodiklį nuo 700 kv. m/ha iki 500 kv.m./ha. Paprastai pasiturintys didmiesčio gyventojai išigyja „antrąjį būstą“ siekdami susikurti vietą, kur galėtų pailsėti nuo miesto gyvenimo tempo, triukšmo, užteršto oro ir suspaustos erdvės. Todėl, siekiant padaryti patrauklesnes planuojamas Ramygalos teritorijas gyvenamajai statybai, sudarome galimybes rinktis didesnio ir mažesnio statybos intensyvumo teritorijas. Konkrečiau tai bus sprendžiama rengiant bendrojo plano sprendinius.

2.3. Ūkio plėtros prognozė

Ramygalos ūkio plėtra yra neatsiejama nuo bendrų Panevėžio regiono ir Lietuvos ūkio plėtros tendencijų. Lietuvos ūkio atsigavimo požymius jau pastebi ekonomikos analitikai šiandien, tačiau prognozuojama, kad vietos ūkio šakos (neeksportuojančios) atsigavimą pajus tik 2015 metų pradžioje. Naudojant Europos Sąjungos paramą bus plėtojama infrastruktūra ir augs paslaugų pasiūla ir kokybė. Tikėtina, kad tiesioginių užsienio investicijų apimtys ateityje didės dėl santykinai mažesnių žemės kainų arba patogios geografinės padėties. Ramygaloje yra pakankamai laisvų žemės plotų su netoliese esančiomis komunikacijomis (elektros tinklais, dujotiekiais, vandentiekio magistraliniais tinklais), kurių rinkos kaina yra žemesnė nei Panevėžio mieste ar jo prieigose.

2.4. Plėtos prielaidos

Vadovaujantis parengtomis miesto plėtos prognozėmis nustatomos svarbiausios planuojamos teritorijos plėtos prielaidos, t. y. konkrečių objektų ar veiklos sričių plėtra, kuri galėtų radikalai paveikti miesto veiklą ir plano struktūrą.

Ramygalos miesto plėtos prielaidos:

- **vietos ir užsienio investicijos**, plyno lauko investicijos – kuriamos naujos darbo vietos;
- **smulkaus ir vidutinio verslo plėtra** – plėtojamos paslaugos (tarp jų pramogų paslaugos) gyventojams ir ūkio subjektams, kuriamos naujos darbo vietos;
- **Gyvenimo kokybės plėtra** – kuriama viešųjų erdvių ir želdynų sistema, plėtojamos ir atnaujinamos inžinerinių tinklų sistemos, keliama komunalinių paslaugų kokybė, sudaromos sąlygos gyventojų mobilumui, aplinka pritaikoma senjorams ir žmonėms su negalia, viešųjų paslaugų įvairovės plėtra.

Rengiant Ramygalos miesto koncepciją atsižvelgiama į nustatytas problemų grupes bei galimas miesto raidos grėsmes, pateikiamas 2.5 lentelėje.

2.5. lentelė. Svarbiausios bendrojo plano koncepcijai priklausančios problemų grupės ir rizikos miesto raidai

Svarbiausios bendrojo plano koncepcijai priklausančios problemų grupės	Rizikos (grėsmės) miesto raidai
<ul style="list-style-type: none"> • funkcinės struktūros efektyvumas (neišplėtoti vidaus ryšiai); • fizinė struktūra, gyvenamoji aplinka (nepakankama kiekybinė ir kokybinė infrastruktūros plėtra, nesutvarkyti želdynai, viešosios erdvės); • gatvių tinklo funkcionavimas (tranzitas miesto centrinėje dalyje); • miesto ekonomika, pasiūla investuoti (investicijų tikimybė, poreikis, pasiūla); • Upytės pakrančių ir tvenkinių integracija į miesto struktūrą; 	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurencija su Panevėžio miesto priegose plėtojamomis plyno lauko investicijų teritorijomis ; • Infrastruktūros poreikio dydis mažėjant gyventojų skaičiui, galima investicijų rizika; • Viešojo sektoriaus investicijų poreikis, reikalingas gyvenimo kokybei kelti; • Verslo rizika; • Prasta artimosios gyvenamosios aplinkos, viešųjų erdvių kokybė.

3. BENDROJI ERDVINĖ RAMYGALOS MIESTO PLĖTROS KONCEPCIJA

3.1 Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano ir Panevėžio apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano nuostatos

Ramygalos miestas geopolitiniu požiūriu nėra reikšmingas kultūrinis ir administracinis centras. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos bendrojo planu Ramygala yra *trečio lygmens c kategorijos lokalinis centras – naujai formuojamas ir plėtojamas miestelių pagrindu*.

Lietuvos Respublikos bendrajame plane Ramygalos miestas yra prie 1B kategorijos 1 lygmens šalies urbanistinės integracijos ašies. Miestas su apylinkėmis priskiriamas mažo potencialo rekreaciniam arealui. Pažymėtina tai, kad planuojama teritorija patenka į šalies funkcinio stuburo intensyvios plėtros zoną. Šiuo metu plėtros prielaidos yra neraiškios.

3.2 Bendros Ramygalos miesto teritorijos planinės ir erdvinės struktūros plėtros kryptys

Pagrindinis dėmesys koncepcijoje yra skiriamas miesto plėtros darnai ir gyvenimo kokybės problemoms, miesto teritorijos urbanistinio audinio formavimui bei architektūrinės erdvinės kompozicijos plėtrai

Siekiant darnos miesto plano struktūra formuojama atsižvelgiant į teritorijų planavimo dokumentais suplanuota plėtrą, urbanizacijos tendencijas planuojamos teritorijos ribose. Planuojant naujos statybos ir miesto želdynų teritorijas siekiama formuoti vientisą urbanistinį audinį. Miesto centrinėje dalyje ir gyvenamuosiuose rajonuose pirmenybė teikiama miesto savitumo apsaugai ir plėtrai, dviratininkams ir pėstiesiems. Planuojant miesto struktūrą vadovujamasi miesto darnios plėtros principais.

Gera miesto geografinė padėtis sudaro galimybę Ramygalos miestui integruotis į svarbiausius šalies transporto koridorius. Kultūros paveldo apsaugos sąlygojami ūkinės veiklos apribojimai varžo miesto plėtrą tik centrinėje dalyje. Kitose dalyse plėtros nevaržo, visuomenės interesų sąlygojami ūkinės veiklos apribojimai.

3.3 Ramygalos miesto urbanistinės struktūros bei architektūrinės erdvinės kompozicijos vystymo koncepcija

Įvertinus esamą miesto struktūrą ir sistemų būklę, siekiant užtikrinti gyvenimo kokybės augimą, bei vadovaujantis darnos plėtros principais, nustatomi principai, kuriais remiantis rengiama Ramygalos miesto bendrojo plano koncepcija.

Svarbiausi miesto plėtros koncepcijos principai:

- numatyti teritorijas smulkioms, vidutinio dydžio ir stambioms investicijoms;
- saugoti esamą fizinę aplinką, pritaikyti ją kintantiems poreikiams ir galimybėms;
- funkciškai ir fiziškai pertvarkyti neefektyviai naudojamą teritorijas;
- modernizuoti ir gerinti gyvenamosios aplinkos, viešųjų erdvių ir kitas teritorijas;
- numatyti naujos plėtros teritorijas;
- saugoti ir tausoti želdynus mieste ir už jo ribų;
- saikingai ir organizuotai naudoti rekreacinius miesto išteklius.

Ramygalos miesto bendrajam planui siūlomas vienas koncepcijos variantas. Labai mažam miestui, kai prognozuojama labai maža plėtra, dirbtinai formuoti keletą alternatyvų nėra tikslinga.

Esama miesto struktūra plėtojama nuosekliai pratęsiant esamas miesto teritorijų funkcijas arba papildant jas naujomis. Ramygalą, Garuckų kaimas ir Aukštadvario kaimas apjungiami į vientisą struktūrą. Numatomi teritorijų rezervai plėtoti miesto funkcijoms po planuojamo laikotarpio pabaigos. Kadangi miestas mažas, tai centrų sistema nediferencijuojama. Iki planuojamo laikotarpio pabaigos formuojama monocetrinė plano struktūra istorinio miesto centro pagrindu. Laisvės aikštės zonoje vyrauja administracinė ir komercinė centro funkcija, Dariaus ir Girėno – Knygnešių – Sporto gatvių zonoje vyrauja Švietimo, sporto ir sveikatos apsaugos funkcija, Panevėžio ir parko gatvių sankirtos zonoje numatyta plėtoti komercinė funkcija, o Vienkiemio – Sokelių – A.Juškos gatvių zonoje visuomeninės funkcijos plėtra. Senstant gyventojams ir didėjant socialinių, sveikatos apsaugos paslaugų poreikiui numatoma teritorija, kurioje gali plėtotis ne tik valstybinės, bet ir privačios socialinės globos, slaugos, sveikatos priežiūros (privačių gydytojų kabinetai) ir kt. paslaugos. Čia taip pat gali kurtis visuomeninių ir nevyriausybinų organizacijų būstinės.

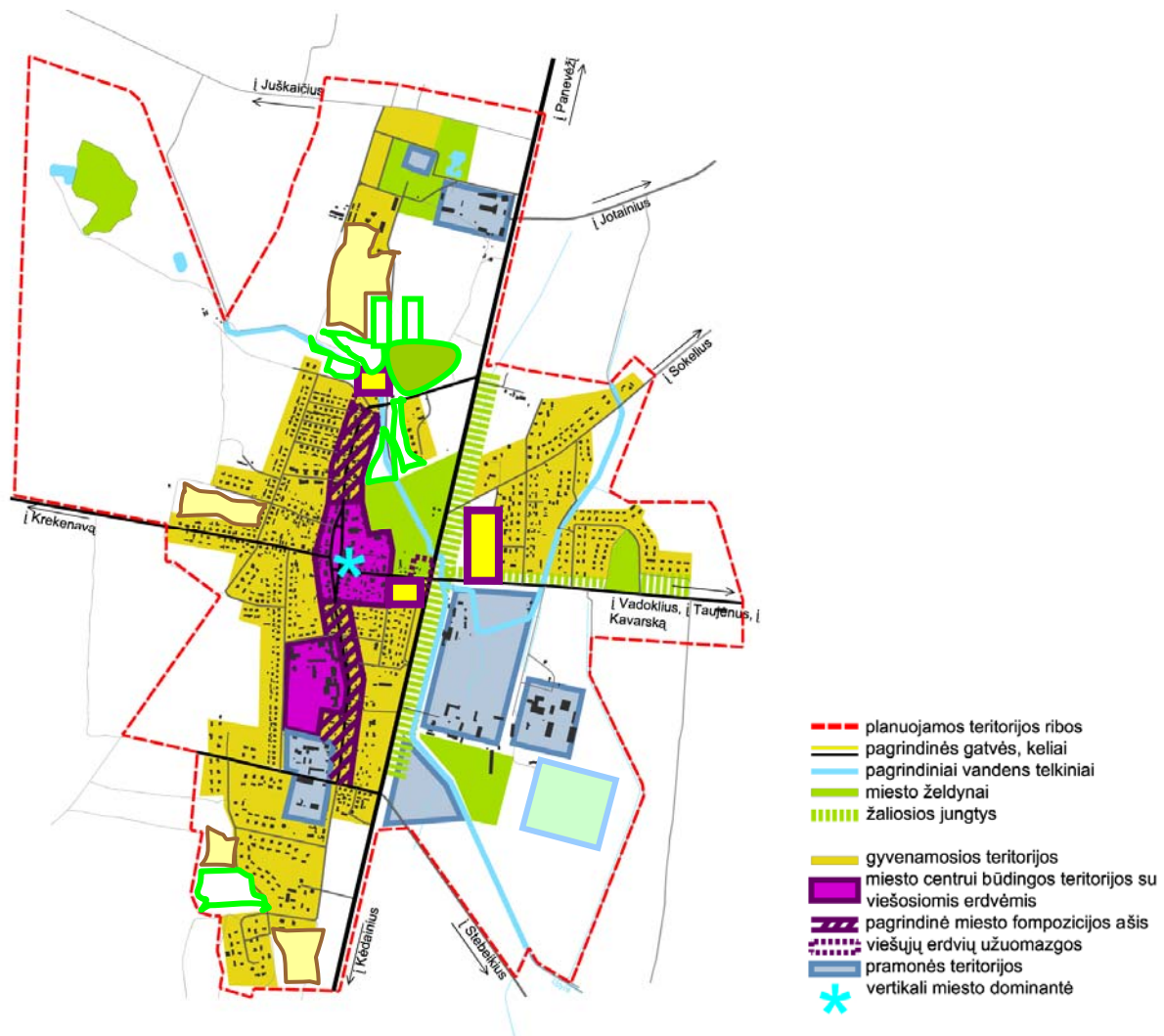
Miesto centras priskiriamas miesto savitumo apsaugos zonai, kurioje tvarkant ir formuojant miesto centrinę dalį turėtų būti saugomi vertingi urbanistinės struktūros elementai, perimetrinio gatvių užstatymo būdas, išlikusių medinių ir mūrinių pastatų architektūra. Taip pat ribojamas aukštingumas, numatant ne didesnę kaip dviejų aukštų su mansarda statybą.

Upytės pakrantėse, tęsiant jau pradėtą formuoti miesto parko zoną, plėtojama miesto želdynų zona (parkas, skveras, krantinė, renginių vieta, ramaus poilsio zona, vaikų zona ir kt.). Daržams naudojamas teritorijas gyvenamųjų teritorijų viduje siūloma paversti kvartalų vidaus želdynais su įranga įvairaus amžiaus vaikams žaisti. Miesto centre bei rekreacinėse miesto zonose siūloma nustatyti prioritetą pėstiesiems ir dviratininkams, įrengiant patogius pėsčiųjų ir dviračių takus.

Svarbiausia naujos miesto plėtros zona (pramoninės ir komercinės paskirties teritorijos) numatyta prie jau suformuotos pramoninės zonos, skirtos plyno lauko investicijoms, pietrytinėje miesto dalyje. Čia numatomas plėtoti komercinės ir pramonų paslaugas tranzitui ir Panevėžio miesto gyventojams, vasarotojams. Kita pramoninės ir komercinės funkcijos plėtros zona numatyta šiaurinėje miesto dalyje, pratęsiant esamą pramonės rajono užuomazgą. Numatytos naujos plėtros zonos yra prie Vienkiemio gatvės ir gali būti nesunkiai integruotos į tarptautinius komunikacijos koridorius.

Esamuose daugiabučių namų kvartaluose numatomas gyvenamųjų namų ir teritorijų modernizavimas, infrastruktūros gerinimas, tvarkant daugiabučių kiemus, įrengiant gatvių ir kiemų apšvietimą. Daugiabučių gyvenamųjų namų plėtros zona numatoma greta esamų prie Parko g. Šiose teritorijose gali būti statomas ir socialinis būstas.

Gyvenamųjų mažaaukščių (1-2 butų) individualių pastatų teritorijų plėtros zonos numatomos pratęsiant ir užbaigiant esamus kvartalus įvairiose planuojamos teritorijos dalyse. Didesnė zona planuojama šiaurės kryptimi sujungiant miesto struktūrą su kvartalu Parko gatvės gale. Planuojant kvartalus turi būti numatyta sklypų dydžių įvairovė, sudarant galimybę rinktis.

3.2 pav. Miesto struktūros koncepcijos modelis

Miesto kapinių plėtra esamoje vietoje yra labai ribota. Tikslinga parinkti naują vietą miesto kapinėms. Kadangi gruntiniai vandenys miesto apylinkėse yra aukšti ypatingai polaidžio metu, renkant vietą kapinėms būtina atlikti hidrogeologinius tyrimus. Pradinei analizei siūlomos šios vietos: Krekenavos gatvės tęsinyje, Vadoklių gatvės tęsinyje (už vandentiekio bokšto), Šilo gatvės tęsinyje, teritorijoje ties senosiomis karaimų kapinėmis.

Prielaidos miesto plėtrai iki planuojamo laikotarpio pabaigos sudaro nedideles galimybes. Žmogiškieji išteklių plėtrai yra labai riboti. Miestui rezervuota labai didelė teritorija. Dėl to siūlome sumažinti jos plotą koreguojant miesto ribas vakarinėje jo dalyje.

Esamosiose užstatytose teritorijose konversija nenumatoma. Galimas pastatų ir žemės naudojimo būdo keitimas iš gyvenamosios į komercinę ar visuomeninę pagal poreikį ypač centrinėje miesto dalyje. Visas dėmesys planuojamam laikotarpiu turi būti skiriamas užstatytų teritorijų aplinkos kokybei.

Miesto žaliosios teritorijos. Miesto bendrojo plano koncepcijoje siekiama suformuoti vientisą gamtinį karkasą mieste, didelį dėmesį skiriant miesto parkams, skverams, žaliosioms jungtims, ekologinės apsaugos juostoms, gyvenamųjų kvartalų vidaus poilsio zonoms.

Esami gamtinio karkaso elementai yra vandens telkiniai (Upytė ir tvenkiniai) ir želdynai, kurių pagrindiniai – miesto parkas, tūkstantmečio ažuolynas, Upytės pakrantės. Sujungus esamus minėtus gamtinius elementus žaliosiomis jungtimis ne tik gerinama ekologinė miesto būklė, bet ir atveriamą galimybę plėtoti rekreaciją mieste.

3.3 pav. Miesto žaliosios teritorijos ir jungtys

Viena svarbiausių naujai formuojamų žaliųjų jungčių yra Upytės pakrantė nuo esamo parko iki Gėlių g. Pakeliui siūlomi įrengti skveras, krantinė, pasivaikščiojimo takas, vaikų žaidimo aikštelė, o ties Gėlių gatve - parkas abipus upės. Žalioji jungtis gali turėti tęstinumą pro valymo inžinerinius beržynėlio link. Čia ateityje gali būti įrengta miesto maudykla.

Aukštadvario kaimo vakariniame pakraštyje siūlomi pratęsti esami želdiniai čia suformuojant kitą miesto parką. Pietrytinėje miesto dalyje (planuojamame pramonės-komercijos kvartale) rekreacija nesiūloma. Tvenkinys yra ties senosiomis karaimų kapinaitėmis. Higieniniu požiūriu tvenkinio naudojimas maudyklai yra netinkamas. Tačiau ekologinės čia numatomi ekologinės apsaugos paskirties želdynai.

Morfostruktūros elementų savitumas ir reikšmė miesto vizualiniam įvaizdžiui

Siekiant išsaugoti Ramygalos miesto morfostruktūros elementų savitumą būtina saugoti susiklosčiusią miesto centrinės dalies urbanistinę struktūrą, gatvių tinklą, apstatymo tankį ir pobūdį, nedidinti foninio pastatų aukščio. Tikslinga saugoti miesto aikštės apstatymą, pastatų tipą, stogų formą, medžiagiškumą. Upe, nors ji paversta grioviu, tikslinga integruoti į miesto struktūrą kaip viešųjų erdvių ir želdynų sistemos elementą. Vakariniame miesto dalyje turi būti išsaugotas esamas nuoseklus pastatų aukštis, kurio fone išryškėja vienintelė dominantė – bažnyčia. Formuojant rytinės miesto dalies akcentus neturi būti užgožta Ramygalos miesto panoramas dominuojančiu bažnyčios bokštu.

Koncepcijoje siūloma išsaugoti vyraujančią miesto centro perimetrinio ir sodybinio užstatymo miestovaizdą ir miesto centre išlikusius medinius pastatus bei jų kvartalus.

Ūkio plėtros teritorijos

Siekiant subalansuoto gyvenamųjų ir darbo vietų pasiskirstymą mieste, teritorijos, skirtos pramonei, logistikai, gamybai, sandėliavimui išdėstomos patogiai pasiekiamose vietose, šalia Vienkiemio gatvės, kuri yra europinės magistralės „Via Baltika“ taša.

Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros plėtra

Didžiąją dalį transporto srauto, vykstančio magistraliniu keliu A8/E67 „Panevėžys-Aristava-Sitkūnai“ (Via Baltika) projektuojama nukreipti aplinkkeliu. Taigi Vienkiemio gatvei liks krašto kelio statusas ir ženkliai mažesnis transporto eismo intensyvumas. Iš vienos pusės tai padarys miestą patrauklesnį, o iš kitos – sumažins galimybes ūkio plėtrai. Geopolitiniu požiūriu miesto reikšmė ir vieta dėl to nepasikeičia.

Ramygalos miestui kaip vietos administraciniam centrai ir paslaugų centrai reikšmingesni yra rajoniniai keliai Nr. 1204 „Kavarskas–Taujėnai–Vadokliai–Ramygala“ (Vadoklių g.) ir Nr. 3003 „Ramygala–Krekenava“ (Krekenavos g.), susikertantys tiesiai miesto aikštėje. Nors eismas neintensyvus, tačiau turi būti numatytos eismo saugumo priemonės atitinkamai organizuojančios eismą ir automobilių stovėjimą šioje aikštėje.

Gatvių tinklo struktūra papildoma naujomis gatvėmis, užbaigiamos esamos gatvės, formuojamas vientisas ir kokybiškai veikiantis gatvių tinklas, gerinama jų techninė būklė.

Bendrojo plano koncepcijoje numatoma kurti žiedinę dviračių takų sistemą, taip pat įrengti pėsčiųjų ir dviračių takus, atsižvelgiant į pagrindines gyventojų judėjimo kryptis.

Planuojama rekonstruoti miesto valymo įrenginius, atnaujinti ir išplėsti vandentiekio ir nuotekų tinklus. Aprūpinti 95% planuojamos teritorijos gyventojų centralizuotai tiekiamu geros kokybės geriamuoju vandeniu. Centralizuoto šildymo sistemų plėtoti neplanuojama. Numatoma renovuoti daugiabučius pastatus ir atnaujinti šilumos tiekimo tinklus. Konkretūs sprendimai bus pateikti bendrojo plano sprendiniuose.

4. TERITORINIŲ STRUKTŪRŲ PLĖTROS BENDROSIOS NUOSTATOS

4.1 Teritorijų naudojimo funkciniai prioritetai

Žiūrėti „Naudojimo funkcinių prioritetų brėžinys“. Čia žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių indeksais nurodyti **teritorijos naudojimo prioritetai ir kiti galimi naudojimo būdai**, pobūdžiai arba žemės naudojimo paskirtys. Indeksas viršutinėje eilutėje ir teritorijos ploto spalva brėžinyje nurodo pagrindinį teritorijos naudojimo prioritetą. Kiti galimi naudojimo būdai nurodomi indeksais apatinėje eilutėje. Konceptijoje nurodyti teritorijos naudojimo prioritetai tikslinami ir detalizuojami bendrojo plano sprendiniuose. Konceptijoje nurodyti teritorijų naudojimo indeksai ir spalvos (brėžinyje) atitinka žemės sklypų pagrindinės tikslinės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos nuostatas (AM 2005 03 17 įsakymas Nr. D1-151).

4.1 lentelė. Miesto teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai

Naudojimo būdas	Naudojimo pobūdis	INDEKSAS	Teritorijos naudojimo prioriteto turinys
Konservacinio prioriteto teritorijos			
	Kultūros paveldo objektų žemė	C2	Saugomų kultūros paveldo objektų ar vietovių teritorijose suformuoti žemės sklypai, kuriems nustatomos šių sklypų ir kitų nekilnojamųjų daiktų tvarkymo ir naudojimo specialiosios sąlygos.
Urbanistinės plėtros prioriteto teritorijos			
Gyvenamosios teritorijos		G	
	Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos	G1	Žemės sklypai, kuriuose yra esami arba numatomi statyti vieno ar dviejų butų gyvenamieji pastatai ir jų priklausiniai
	Daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių statybos	G2	Žemės sklypai, kuriuose yra esami arba numatomi statyti trijų ir daugiau butų (daugiabučiai) gyvenamieji pastatai ir bendrabučiai
Visuomeninės paskirties teritorijos		V	
	Administracinės paskirties statybos	V1	Teritorija, skirta valstybės ir savivaldybės institucijoms, kitoms iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomoms įstaigoms, tradicinėms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms
	Religinių bendruomenių pastatų statybos	V2	Žemės sklypai, kuriuose yra esami arba numatomi statyti bažnyčių, vienuolynų ir kiti religinių bendruomenių pastatai
	Mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos pastatų bei statinių statybos	V3	Žemės sklypai, kuriuose yra esami arba numatomi statyti mokslo, mokymo ir bendrojo lavinimo, mokyklų, gimnazijų, specialiųjų mokyklų, aukštesniųjų mokyklų, kolegijų, aukštųjų mokyklų ir kitų mokymo įstaigų pastatai ir jų bendrabučiai, bibliotekų, kultūros centrų, muziejų ir kitų kultūros įstaigų pastatai, sporto kompleksų, ligoninių, klinikų, greitosios pagalbos stočių, poliklinikų, sanatorijų, reabilitacijos centrų, gydyklų, medicininės priežiūros įstaigų slaugos namų ir kitų sveikatos įstaigų, mokslo, kultūros, sporto, sveikatos apsaugos srityje veikiančių
Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos		P1	Žemės sklypai, kuriuose yra esami arba numatomi statyti pramonės, gamybos įmonių ir sandėlių pastatai, įskaitant branduolinės energetikos objektus ir statinius (atominė elektrinė, branduolinis reaktorius, branduolinių medžiagų ir radioaktyviųjų atliekų saugykla, jų

Naudojimo būdas	Naudojimo pobūdis	INDEKSAS	Teritorijos naudojimo prioriteto turinys
			perdirbimo objektas taip pat radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginys – radioaktyviųjų atliekų kapinynas ir kt.)
		P2	Žemės sklypai, kuriuose yra esami arba numatomi statyti terminalai ir kiti sandėliavimo statiniai
Komercinės paskirties objektų teritorijos		K	Teritorija, skirta prekybos, paslaugų ir pramogų statiniams statyti
Inžinerinės infrastruktūros teritorijos	Visų rūšių transporto ir pėsčiųjų judėjimo, inžinerinių statinių bei inžinerinių tinklų teritorijos	I	
Bendro naudojimo teritorijos		B	
	Kapinių	B2	Žemės sklypai, kuriuose yra esamos arba numatomos įrengti kapinės ir palaikų laikymo statiniai
	Urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių	B3	Žemės sklypai, kuriuose yra arba numatoma įrengti aikštes
Atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos		S	Atliekų saugojimo teritorijos, kuriose vykdomas neterminuotas atliekų (pavojingų, nepavojingų arba inertinių) kaupimas, laikymas neribotą laiką specialiam tam skirtame įrenginyje ar teritorijoje, siekiant jas naudoti ar šalinti, rūšiuoti surinktas atliekas pagal medžiagas, siekiant jas perdirbti ar naudoti
Atskirųjų želdynų teritorijos	Teritorija, skirta įrengti atskiriesiems želdynams	E	
	Rekreacinės paskirties želdynų	E1	Žemės sklypai, kuriuose yra arba numatoma įrengti parkus, miesto ir miestelio sodus, skverus, žaliąsias jungtis, kitus poilsiui skirtus želdynus
	Apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų	E3	Žemės sklypai ekologinės ir sanitarinės apsaugos zonose, kur yra arba numatomi įrengti atskirieji želdynai

4.2 Teritorijos tvarkymo, reglamentavimo, naudojimo ir apsaugos principai

Bendrieji Ramygalos miesto teritorijų tvarkymo principai:

- *Partnerystės*, lygių galimybių principu vadovaujama siekiant mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp miesto dalių bei artimiausių kaimo vietovių ar kitokiais kriterijais išskiriamų miesto teritorijų;
- *Atsakomybės* principu vadovaujama siekiant mažinti pagrindinių ūkio (pramonės, energetikos, būsto) šakų poveikį aplinkai;
- *Ekologinio efektyvumo* (dematerializacijos) principu vadovaujama siekiant efektyviau naudoti gamtos išteklius ir tvarkyti atliekas. Gamyba ir paslaugos turi augti daug greičiau nei naudojami gamtos išteklių, tai yra tam pačiam kiekiui gaminių pagaminti ir paslaugų suteikti turi būti sunaudojama vis mažiau energijos ir kitų gamtos išteklių;
- *Lankstumo* principu vadovaujantis plėtros prioritetai, tikslai, uždaviniai, jų įgyvendinimo priemonės turi būti derinami ir tikslinami atsižvelgiant į sparčiai kintančias miesto išorės ir vidaus sąlygas;
- *Nuoseklios raidos* principu vadovaujama siekiant saugoti kraštovaizdžio, biologinę įvairovę, kultūros vertybes. Kraštovaizdžio transformacijos turi būti nuoseklios ir neturi mažinti jo vertės bei naikinti vertės požymių. Visų planuojamų veiklų tipas, mastas ir intensyvumas turi atitikti planuojamos teritorijos natūralias plėtros galimybes.

Visi Panevėžio rajono savivaldybės rengiami planai, strategijos ir programos turi neprieštarauti išvardintiems principams.

Ramygalos miesto ir aplinkinių kaimų bendrųjų, specialiųjų ir detaliųjų planų planavimo organizatoriai (užsakovai) ir rengėjai privalo laikytis šių planavimo principų:

- derinti visuomenės socialinės ir ekonominės plėtros bei ekologinius interesus, griežtai laikytis gyventojų aprūpinimo socialine ir inžinerine infrastruktūra normų, nepabloginti gyvenamosios aplinkos kokybės;
- saugoti šiuo metu naudojamas ir plėtoti pagal poreikį naujas bendro naudojimo atviras erdves, skirtas gyventojų poilsiui, sportui, pramogoms;
- numatyti visuomenės poreikiams paimamas ir rezervuojamas teritorijas transporto, inžinerinei ir socialinei infrastruktūrai plėtoti, atliekoms surinkti, rūšiuoti, saugoti ir utilizuoti;
- susieti planuojamą ūkinę veiklą su transporto, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros plėtra, plėtoti gyvenamųjų namų statybą tik inžineriškai parengtose teritorijose;
- naujų transporto infrastruktūros objektų kūrimo zonoje strateginius planavimo ir plėtros klausimus spręsti savivaldybės ir bendruomenių bendru sutarimu.